АКТ
лісопатологічного обстеження та оцінки санітарного стану насаджень

13.03.2026 року м. Борзна

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Харківлісозахист» Вороб'єм Є. В., начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Харківлісозахист» Воробей А. Д., головним лісничим ДП «Борзнарайагролісгосп» Гордієнком В. М., разом з лісовою охороною проведено обстеження насаджень ДП «Борзнарайагролісгосп» Чернігівської області з метою визначення та оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження – **93,9 гектара**.

В результаті обстеження встановлено наступне:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2024 року						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
7	33	1,4	10С3	72	0.60	1А	26	36	350
48	1	5,1	6С3Б4П	66	0.60	1А	25	28	275
48	4	5,8	10С3	66	0.50	1А	27	32	310
61	3	1,8	10С3	66	0.60	1А	25	28	340
61	12	1,4	10С3	66	0.50	1А	26	28	300
66	1	13,2	9С3Б1П	82	0.60	1А	29	36	370
95	3	1,5	9С3Б1П	54	0.60	1	21	24	250
95	5	5,1	10С3	44	0.50	1А	19	20	210
119	6	1,1	10С3	67	0.60	1А	26	30	350
131	13	15,4	10С3	71	0.70	1А	27	28	430

В результаті проведення лісопатологічного обстеження даних насаджень виявлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають в наслідок ураження інфекційними хворобами та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження та пошкодження слабкий та середній, характер всихання поодинокий, груповий та куртинний. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерева у міжосередковому просторі (III – IV категорії стану) мають вкорочену блідо - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (верхівковий та шестизубчастий короїди, великий та малий соснові лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, березової губки, березового трутовика та ознаками ураження кореневою губкою, раком - сірянкою, бактеріальним раком - водянкою. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами, верхівками, дерева з нахилом 30^0 і більше від вертикальної осі.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2024 року						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
53	8	9,5	7ОС1БП1Я1ЛПД+ВЛЧ	46	0.70	1А	25	28	310
53	24	0,8	5БП4ВЛЧ1ОС	71	0.60	1	25	32	230
53	26	2,1	7ОС1БП1Я1ЛПД	46	0.70	1А	24	32	300
56	6	2,6	8С2БП+ЯЛЕ	66	0.60	1А	27	32	310

При проведенні лісопатологічного обстеження даних насаджень встановлено, що деревостани пошкоджені аваріями та стихійними лихами (вітровал та вітролом минулих років). Ступінь пошкодження насаджень середній, характер пошкодження груповий та

куртинний. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами та вивалені з коренем, відмічено наявність дерев з підірваною кореневою системою, механічними пошкодженнями стовбурів та кореневих лап на 2/3 периметра і більше, дерева зі зламаним гіллям та верхівками. Також присутні окремі дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі та дугоподібно зігнутими стовбурами. На зламаних та повалених, а також відмираючих деревах відмічено ознаки заселення стовбуровими шкідниками. При закладанні палеток відмічено характерні вхідні та вихідні отвори, маточні та личинкові ходи, шлюбні камери камбіофагів та ксилофагів.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2024 року						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
29	4	2,1	7Я3З2Д3+ОС	70	0.50	2	24	28	190
62	2	25,0	4Я3З2Д3І1ЛПД1КЛГ1ОС1ВЛЧ+БП	80	0.50	1	27	36	220

В ході проведення лісопатологічного обстеження вищеперелічених ділянок встановлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження хворобами та пошкодження стовбуровими шкідниками, ступінь ураження та пошкодження – середній, характер розповсюдження дифузний та груповий. Виявлено характерні ознаки розповсюдження таких хвороб: опеньок осінній, несправжній дубовий трутовик, халаровий некроз, сірчано – жовтий трутовик, печіночниця звичайна, трутовик звичайний, несправжній осиковий трутовик. Про що свідчить наявність стовбурових та комлевих гнилей, сухостою, плодові тіла на стовбурах, всихаючі та всохлі водяні пагони, скелетні гілки, верхівки дерев. Ослаблені дерева (III - IV категорії стану) мають ознаки ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях присутні дерева вивалені з коренем, зі зламаними стовбурами, верхівками, дерева з нахилом 30^0 і більше від вертикальної осі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено пошкодження аваріями та стихійними явищами, осередки інфекційних хвороб та стовбурових шкідників, наявність яких значно ослаблює деревостани та негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний, збільшує можливість подальшого розповсюдження хвороб та шкідників. Зважаючи на пошкодження аваріями та стихійними лихами, біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вищеперелічених насадженнях хвороб та шкідників рекомендовано керуючись п. 12 - 26 «Санітарних правил в лісах України» провести у 2026 році заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **93,9 га**), з вилученням з деревостанів небезпечних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних грибів. Адже ліквідація наслідків аварій та стихійних лих, попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних хвороб, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3 - х примірниках:
1 – Північне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства;
2 – ДСЛП «Харківлісозахист»;
3 – ДП «Борзнарайагролісгосп».

Підписи:

С. В. Воробей

А. Д. Воробей

В. М. Гордієнко